

Sygn. akt VU 19/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Stanisław Pilarczyk

Protokolant Anna Sobańska

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2016 r. w Kaliszu

odwołania M. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 5 października 2015 roku, 19 listopada 2015 r. i 22 grudnia 2015 roku

Nr R (...)

w sprawie M. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o rentę rodzinną

1. **Umarza postępowanie odnośnie przyznania renty rodzinnej od dnia 1 września 2015 roku.**
2. **Oddala odwołanie w pozostałym zakresie.**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 października 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., przyznał odwołującemu M. J. prawo do renty rodzinnej od dnia 1 października 2015 roku do dnia 31 października 2015 roku, w wysokości 3 228,13 zł, ale świadczenie to zmniejszył, z powodu nienależnie pobranych świadczeń, o kwotę 1 644,06 zł, także że do wypłaty pozostała kwota 1 374,20 zł (dowód – decyzja organu rentowego – k. 107 akt rentowych).

Kolejną decyzją z dnia 19 listopada 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., przyznał M. J. prawo do renty rodzinnej od dnia 1 listopada 2016 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku (dowód – decyzja organu rentowego z dnia 19 listopada 2015 roku – k. 121 akt rentowych).

Odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 19 listopada 2015 roku złożył M. J., domagając się renty rodzinnej od dnia 1 września 2015 roku i kwestionował fakt potrącania mu renty rodzinnej.

Kolejną decyzją z dnia 22 grudnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., przyznał M. J. rentę rodzinną od dnia 1 września 2015 roku do dnia 31 października 2015 roku, uchylając decyzję wcześniejszą z dnia 5 października 2015 roku w części dotyczącej przyznania renty rodzinnej od dnia 1 października 2015 roku. Jednocześnie decyzją z dnia 22 grudnia 2015 roku organ rentowy pomniejszył wypłatę renty rodzinnej za miesiąc wrzesień 2015 roku o kwotę 1 644 zł tytułem nienależnie pobranych świadczeń (dowód – decyzja organu rentowego z dnia 22 grudnia 2015 roku – k. 127 akt rentowych).

M. J. pobiera rentę rodzinną od dnia 2 sierpnia 2009 roku (dowód – decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O. – k. 57 akt rentowych).

Decyzją z dnia 18 września 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., zobowiązał M. J. do zwrotu kwoty 3 252 zł plus kwoty 169,11 zł odsetek tytułem nienależnie pobranej renty rodzinnej za miesiąc kwiecień 2014 roku (dowód – decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 września 2014 roku – k. 59 akt rentowych). Odwołanie M. J. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., z dnia 18 września 2014 roku zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 27 stycznia 2015 roku. Wyrok ten jest prawomocny (dowód – akta VU 1393/14 Sądu Okręgowego w Kaliszu).

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 roku poz. 748 j.t. ze zmianami), zwaną dalej ustawą emerytalną, osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu.

W myśl ustępu 2 art. 138 ustawy emerytalnej, za nienależnie pobrane świadczenia, w rozumieniu ust. 1, rozumie się świadczenia wypłacone, mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba, pobierająca świadczenia, była pouczona o braku prawa do ich pobierania.

Zgodnie natomiast z art. 139 ust. 1 ustawy emerytalnej, ze świadczeń pieniężnych, określonych w ustawie – po odliczeniu składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz zaliczki i innych należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych – podlegają potrąceniu, z uwzględnieniem art. 141, następujące należności:

1. świadczenia wypłacane w kwocie zaliczkowej, a następnie kwoty świadczenia lub świadczeń, podlegające rozliczeniu w trybie określonym w art. 98 ust. 3;
2. kwoty nienależnie pobranych emerytury, rent i innych świadczeń z tytułu:
 - a) zaopatrzenia emerytalnego oraz ubezpieczenia społecznego za okres przed dniem wejścia w życie ustawy;
 - b) ubezpieczeń społecznych, o których mowa w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych, wraz z odsetkami za zwłokę w ich spłacie.

Potrącenia, zgodnie z art. 140 ust. 4 ustawy emerytalnej, nie mogą przekraczać 50% miesięcznego świadczenia, jeżeli potrąceniu podlegają należności, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy emerytalnej, czyli również kwoty nienależnie pobranych rent.

Natomiast w myśl art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku, o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 roku poz. 121 j.t. ze zmianami) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11.

Zgodnie z ustępem 2 art. 84 cytowanej wyżej ustawy z dnia 13 października 1998 roku za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się świadczenia wypłacone, mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2007 roku (I UK 90/07, OSNP 2008/19-20/301) podkreślono, iż „nienależnie pobrane świadczenie, w rozumieniu art. 138 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku, o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2004 roku Nr 39 poz. 353 ze

zm.), to świadczenie wypłacone, mimo zaistnienia, leżących po stronie ubezpieczonego, okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części”.

W niniejszej sprawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., przyznał, decyzją z dnia 22 grudnia 2015 roku, odwołującemu M. J. rentę rodzinną od dnia 1 września 2015 roku, a więc w części spełnił żądania M. J., podniesione w odwołaniu odnośnie wypłaty renty rodzinnej właśnie od dnia 1 września 2015 roku i dlatego w tym zakresie, zgodnie z art. 477¹³ § 1 k.p.c. postępowanie należało umorzyć, co znalazło odzwierciedlenie w pkt 1 wyroku.

Odnosnie potrącenia ze świadczeń rentowych za miesiąc wrzesień i październik 2015 roku łącznie kwoty 3 252,13 zł plus kwoty 189,04 zł tytułem odsetek, to w świetle cytowanego wyżej art. 138 ust. 1 i 2, art. 139 ust. 1 pkt 2 lit. b i art. 140 ustawy emerytalnej, art. 84 ust. 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, to potrącenie jest zasadne. Decyzja z dnia 18 września 2015 roku, o obowiązku zwrotu kwoty 3 252 zł plus odsetek w kwocie 189,04 zł, tytułem nienależnie pobranej renty rodzinnej za miesiąc kwiecień 2014 roku, jest prawomocna, a więc organ rentowy mógł, w świetle cytowanych wyżej przepisów, dokonać potrąceń tych kwot ze świadczeń rentowych odwołującego za miesiąc wrzesień i październik 2015 roku.

Tak więc, skoro zaskarżone decyzje odpowiadają prawu, to odwołanie M. J., jako niezasadne, zgodnie z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., podlegało w pozostałym zakresie oddaleniu, co znalazło odzwierciedlenie w pkt 2 wyroku.